

Plan mot kränkande behandling och Diskriminering

Aktiva åtgärder

Förskolan Skatan Stadions Förskolor 2018

Bakgrund

Alla barn på förskolan har rätt till en trygg och stimulerande miljö fri från diskriminering och kränkande behandling. Därför finns det bestämmelser om att förskolan måste arbeta genom aktiva åtgärder; främjande och förebyggande för att motverka diskriminering och undanröja hinder för allas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten oavsett diskrimineringsgrund.

Arbetet med aktiva åtgärder omfattar i korthet att inom varje verksamhet:

- arbeta fortlöpande i fyra steg (undersöka, analysera, åtgärda, samt följa upp och utvärdera)
- ta fram, följa upp och utvärdera riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier
- dokumentera alla delar av det fortlöpande arbetet
- samverka med barn och all personal inom verksamheten.

Aktiva åtgärder ska omfatta hela verksamheten. Det innebär att hela verksamheten ska omfattas av undersökningen, analysen, åtgärderna, uppföljningen och utvärderingen.

Arbetat handlar inte om att åtgärda problem som redan har uppkommit i ett enskilt fall, utan om att förebygga att barn och elever diskrimineras, trakasseras, kränks eller på annat sätt får begränsande möjligheter i förskolan.

Samverkan ska ske i hela arbetet med aktiva åtgärder, från undersökningen och analysen till de åtgärder som behöver genomföras samt i uppföljningen och utvärderingen.

Alla delar av det löpande arbetet under året ska dokumenteras. Arbetet ska dokumenteras för att förskolan över tid ska kunna följa och stämma av effekterna av det egna utvecklingsarbetet, det vill säga om de åtgärder som genomförts haft avsedd verkan.

Syfte

Likabehandlingsarbetet handlar om att skapa en förskola fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Likabehandlingsarbetet ska genomsyra hela verksamheten och avspeglas i de vardagliga rutinerna, planerade aktiviteter och personalens förhållningssätt i enlighet med förskolans värdegrund (Lpfö 98/16)

Likabehandlingsarbetet syftar till att främja barns lika rättigheter oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder, samt förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.

Likabehandlingsarbete

Bakgrund	1
Syfte	2
Vision och policy	4
Diskrimineringsgrunder	4
Fortlöpande arbete i fyra steg	5
1. Undersöka risker och hinder	5
2. Analysera orsaker	6
3. Genomföra åtgärder	6
4. Följa upp och utvärdera	6
Riktlinjer och rutiner mot trakasserier	7
Samverkan och delaktighet	7
Dokumentation	7
Så här hanterar vi diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling	7
Kompetensutveckling/fortbildning/främjande insatser	8
Litteraturhänvisning	8
Bilaga 1 Aktiva åtgärder – Fyra steg	
Bilaga 2 Incidentrapport Utredning Samtal med vårdnadshavare Åtgärdsplan Uppföljning	
Bilaga 3 Dokumentation	
Bilaga 4 Juridiska begrepp Diskrimineringsgrunder Konkreta exempel på främjande insatser utifrån diskrimineringsgrunderna	

Stadions Förskolor Likabehandlingsarbete

Vision

Stadions förskoleenhet har ett klimat som präglas av värme, professionalitet och framtidstro. I förskoleenheten förekommer inte diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling av vare sig barn, personal, föräldrar eller andra som kommer i kontakt med verksamheten.

Policy

Stadions förskolors ledning i samverkan med samtlig personal arbetar med aktiva åtgärder; främjande och förebyggande för att motverka undanröja hinder för allas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten oavsett diskrimineringsgrund. Vi tar ett tydligt avstånd från alla tendenser till diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Ledningen gör sig uppmärksam redan vid misstanke om kränkande behandling, dels mot någon i personalgruppen och mot något barn, genom att ha en ständig och fortlöpande dialog samt dokumentation av hela verksamheten.

Ledningen och all personal som ser eller hör kränkande handlingar eller pågående diskriminering och/eller trakasserier måste agera. Det ingår i ett demokratiskt syn-, förhållnings-, och arbetsätt utifrån Läroplan för förskolan (Lpfö 98/16).

Förskolan ska arbeta utifrån en helhetssyn, ett grupperspektiv och ett individperspektiv.

Diskrimineringsgrunder

*se bilaga 3

- Kön
- Könsidentitet eller konstuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

Fortlöpande arbete i fyra steg

*se bilaga 1

Likabehandlingsarbetet sker fortlöpande i fyra steg:

1. undersöka risker och hinder
2. analysera orsaker
3. genomföra åtgärder
4. följa upp och utvärdera

1. Undersöka risker och hinder

Genom att undersöka den egna verksamheten säkerställs att de åtgärder som vidtas motsvarar en verksamhets faktiska behov.

Första steget innebär att enheten/förskolan/avdelningen undersöker den egna verksamheten för att upptäcka och synliggöra om det finns risker för diskriminering eller repressalier (besträffning) eller andra hinder för barns lika rättigheter och möjligheter. Det kan både vara reella, faktiska hinder och hinder i form av attityder, normer och strukturer.

Undersökningen ska vara en inventering och utredning av verksamheten för att identifiera hinder för lika rättigheter och möjligheter och för att identifiera om det förekommer diskriminering, inklusive trakasserier och sexuella trakasserier eller repressalier, eller risker för diskriminering eller repressalier.

Kartläggning

- Arbetet ska göras på ett generellt plan till exempel genom att göra en översyn av olika rutiner, riktlinjer och policydokument men även av attityder och normer.
- Olika kartläggningsmetoder används och kompletterar varandra, varje förskola väljer de metoder som passar dem bäst. Exempel på metoder är planerade samtal, enkäter, incidentrapporter, trygghetsvandringar osv.
- Gör undersökningen utifrån samtliga diskrimineringsgrunder.
- Undersökningen ska göras på en övergripande nivå för att identifiera risker/hinder som finns på förskolan. Det är viktigt att den har ett generellt anslag med inriktning på förhållandena i verksamheten och inte på de enskilda barnens eller elevernas etniska tillhörighet, religion, sexuella läggning med mera. Kartläggning ska alltså inte göras på individnivå av till exempel barnets etniska tillhörighet i arbetet med aktiva åtgärder.
- Undersökningen måste också skötas på ett sådant sätt att eventuellt känsliga personuppgifter som kanske ändå framkommer inte kan kopplas ihop med någon individ på ett sätt som strider mot personuppgiftslagstiftningen.

2. Analysera orsaker

Efter undersökningen, i det andra steget, ska utbildningsanordnaren analysera orsakerna till de upptäckta riskerna och hindren. Det handlar alltså om att reflektera, analysera och dra slutsatser om varför det ser ut som det gör. Det kan också hända att fler undersökningar behöver göras för att få syn på risker och hinder som först inte visade sig.

3. Genomföra åtgärder

I det tredje steget ska förskolan, genomföra de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas utifrån vad undersökningen och analysen visar. Bedömningen utifrån analysen och hänsyn till verksamhetens behov.

Åtgärderna ska motsvara faktiska behov. Det betyder inte att det måste finnas ett barn i verksamheten som kan drabbas idag, utan att det finns risker eller hinder som skulle kunna leda till att någon kan bli diskriminerad. Det får bedömas utifrån resultatet av analysen och med hänsyn till verksamhetens behov, resurser och andra omständigheter. Men huvudregeln är att utbildningsanordnaren ska genomföra åtgärder för att undanröja de risker eller andra hinder som har upptäckts.

Planera in tid och resurser och gör en ansvarsfördelning

Enheten/förskolan ska tidsplanera och genomföra åtgärderna så snart som möjligt. Det är även viktigt att enheten/förskolan planerar in nödvändiga resurser och ser till att hela enheten delar på ansvaret. alla samverkar för att åtgärderna genomförs, ledningen ansvarar för att åtgärderna genomförs.

4. Följa upp och utvärdera

I det fjärde och sista steget ska enheten/förskolan följa upp och utvärdera arbetet med undersökningen, analysen och åtgärderna. Det handlar alltså om att utvärdera resultatet av arbetet för att kunna ta ställning till hur det har fungerat och om de kort- och långsiktiga mål som satts upp har uppfyllts. När det är klart ska erfarenheterna gå att använda i steg ett (undersökningen), det vill säga i nästa cykel av arbetet med aktiva åtgärder.

Riktlinjer och rutiner mot trakasserier

Utöver de fyra stegen ska enheten också ha riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier. Dessutom ska enheten/förskolan följa upp och utvärdera de riktlinjer och rutiner som finns.

Arbetet med riktlinjer och rutiner ska göras även om det i undersökningen av verksamheten inte framkommit att det föreligger några sexuella trakasserier eller trakasserier som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna eller risker för den formen av diskriminering. Om undersökningen och analys av studiemiljön visar att även andra åtgärder behövs så ska enheten/förskolan vidta även dem.

Samverkan och delaktighet

Arbetet med aktiva åtgärder innebär även samverkan med alla som berörs av verksamheten för att kunna spela en aktiv roll i likabehandlingsarbetet. Det är en rättighet – och en möjlighet. Var och en bidrar med sin kunskap utifrån sitt perspektiv. Även arbetet med att ta fram riktlinjer och rutiner mot trakasserier och sexuella trakasserier ska göras i samverkan. Samverkan ska ske i hela arbetet med aktiva åtgärder, från undersökningen och analysen till de åtgärder som behöver genomföras samt i uppföljningen och utvärderingen.

Dokumentation

Enheten/förskolan/avdelningen ska dokumentera alla delar av det löpande arbetet under året. Dokumentationen ska innehålla:

- en redogörelse för undersökningen av risker och hinder och den analys som gjorts
- de förebyggande och främjande åtgärder som har genomförts eller som planeras
- en uppföljning och utvärdering av det arbete med aktiva åtgärder som gjorts
- en redogörelse för hur samverkansskyldigheten har fullgjorts.

Dokumentation ska fungera som ett stöd för förskolepersonalen i deras arbete om att främja barnets lika rättigheter och möjligheter, samt förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

*se bilaga 3

Så här hanterar vi diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

1. Personal inom enheten/förskolan/avdelningen som ser eller får kännedom om att något barn är/har blivit diskriminerat, trakasserat eller kränkt har en skyldighet att genast agera och dokumentera – bilaga 2.
2. Om ett barn upplever sig kränkt av barn, personal eller anhörig dokumenteras händelsen av personalen enligt – bilaga 2.
3. Föräldrar kan anmäla barnets upplevelse av kränkande behandling till personalen. En incidentrapport (bilaga 2) görs av personal tillsammans med föräldrar.
4. Om personal upplever sig kränkt av barn, barns anhörig eller annan personal dokumenteras händelsen enligt incidentrapporten.
5. Om händelser behöver utredas vidare ska det ske i samråd med ledningen.
6. I varje enskilt fall görs en bedömning av hur allvarlig kränkningen är och om anmälan till socialtjänsten skall göras. Ansvarig för utredning och bedömning är förskolechef.

Kompetensutveckling/fortbildning/förebyggande och främjande insatser 2017/2018

Beskrivning av platser/lokaler och risker

Rörigt i hallarna vid ingång

Det är rörigt och stressigt. För många barn, mycket konflikter och irritation från barn och vuxna.

Lekro

Vi ser att de äldre barnen blir störda i leken, byggen förstörs, lekrytmen rubbas. De äldre blir arga ledsna och irriterade.

Samtalsutrymme

Ser vi alla barn? Vilka får positiv/negativ uppmärksamhet? Hur tilltalar vi barnen?

Förebyggande åtgärder

Rörigt i hall 1 vid ingång

- Två pedagoger går in med halva barngruppen i hallen. När de är färdigavklädda och har tvättat händerna går en pedagog in i byggrummet med barnen.
- Den vuxna som är kvar i hallen tar emot resterande barngrupp samt får hjälp av en tredje pedagog. När alla är klara går de in till de som redan är i byggrummet med pedagog två. Då går pedagog tre till hall nr 2 och hjälper till.

Lekro

- Vi gör observationer i bygg och dramarum.
- Vi använder underlaget "Vad leker barnet med".
- Förslag att varje pedagog gör varsin observation som vi sen tittar på gemensamt.
- Vi gör en intervju med de äldsta om hur det är att vara/leka i de olika rummen, (glada/ledsna ansikten)

Samtalsutrymme

- Vi observerar varandra vid ett eller flera tillfällen.
- Hur organiserar vi oss? Pratar med barnen och svarar barnen?

Lika /olika

Vi ser till att det finns lika mycket litteratur för barnen att läsa, där flickor och

pojkar är huvudpersoner. Vi försöker även hitta böcker för de yngsta som är könsöverskridande, olika familjekonstellationer och böcker om lika/olika.

Böcker vi använder oss av är bla Konrads klänning, Leka ute och Leka inne, Kompisböcker om kanin och igelkott, Alfons, Luddeböckerna m fl.

Barn tillägnar sig etiska värden och normer främst genom konkreta upplevelser. Vuxnas förhållningssätt påverkar barns förståelse och respekt för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle och därför är vuxna viktiga som förebilder.

Lpfö 98 sid. 4